

บทที่ 3

ระเบียบวิธีในการวิจัย

การศึกษาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองกับความรับผิดชอบของนาย
ตำรวจระดับอาวุโสที่รับการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 13
และที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้กำกับการรุ่นที่ 19 เป็นเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับการ
วิจัยเชิงปริมาณซึ่งเป็นที่นิยมของนักสังคมศาสตร์ในการแสวงหาความรู้และความเข้าใจ
เกี่ยวกับปรากฏการณ์โดยละเอียดทางสังคมโดยทั่วไป¹ ดังนั้นข้อความที่เสนอใน
บทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยการวิจัยเป็นขั้นตอนโดยละเอียด ทั้งในเชิงหลัก
การและแนวทางปฏิบัติที่กระทำได้จริงจากสภาพการณ์ของหน่วยศึกษาเรื่องนี้ โดยมี
สมมติฐานและขั้นตอนดำเนินการดังต่อไปนี้คือ

- 3.1 สมมติฐานในการศึกษา
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อการวิจัย ดังนี้

"นายตำรวจอาวุโสส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับ
สูง ทั้งในด้านอุดมการณ์ กระบวนการและแนวปฏิบัติทางการเมือง โดยจะมีความ
ผันแปรแต่เพียงเล็กน้อยไปตามสถานภาพด้านการศึกษา และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง
กับการเมือง

ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองดังกล่าว มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ
ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของนายตำรวจอาวุโส"

¹รายละเอียดโปรดศึกษาเพิ่มเติมได้จาก ประเสริฐ แยมกลิ่นพุ่ม, "ลักษณะ
และขอบเขตของการวิจัยทางสังคมศาสตร์," หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (ประมวล
คำบรรยายสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ, 2510) ; และสมศักดิ์ ศรีสันติสุข, "หลักและ
วิธีการวิจัย : ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ" วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์ 23, 1 มกราคม
2526

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้ดังต่อไปนี้คือ

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ, อายุราชการ, ระดับการศึกษา, การดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ทางการเมือง

1.1 อายุ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 46 ปี

ผู้ที่มีอายุระหว่าง 46-51 ปี

ผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

1.2 อายุราชการ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ผู้ที่มีอายุราชการไม่เกิน 21 ปี

ผู้ที่มีอายุราชการระหว่าง 21 - 28 ปี

ผู้ที่มีอายุราชการ 28 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา จำแนกเป็น

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

1.4 การดำรงตำแหน่ง จำแนกเป็น

รองผู้บังคับการ

รองผู้กำกับการ

อื่น ๆ

1.5 ประสบการณ์ทางการเมือง จำแนกเป็น

การติดตาม รับฟัง ข่าวสารทางการเมืองและการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

การเลือกตั้ง (กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต่าง ๆ)

สมาชิกหรือผู้สนับสนุนพรรคการเมือง

ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หลายข้อรวมกัน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในด้าน
อุดมการณ์กระบวนการ และแนวปฏิบัติทางการเมือง ที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบ
ชอบในการปฏิบัติหน้าที่

2.1 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง หมายถึงระดับการวัดความ
รู้สึกต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีต่อการเมือง การปกครองของประเทศ โดยอ้างอิงอุดมการณ์
ทางการเมืองกระบวนการทางการเมือง และแนวปฏิบัติทางการเมือง ได้แยกไว้
เป็นรายชื่อไว้ในแบบสอบถาม ซึ่งปรากฏอยู่ในภาคผนวกกล่าวคือ

อุดมการณ์ทางการเมือง อยู่ในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

- 1) ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
- 2) ผู้นำในการบริหารประเทศควรมาจากสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน และเป็นหัวหน้าของพรรคการเมืองที่ได้
รับการเลือกตั้งให้มีเสียงข้างมากในสภา
- 3) แม้จะเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนแต่ถ้า
การบริหารประเทศอ่อนแอ เช่น ปลดโยให้กลุ่มพลังต่าง ๆ กระทำการชุมนุมหรือเดิน
ขบวนได้อย่างเสรีแล้วก็เป็น การสมเหตุสมผล ที่ทหารควรที่จะเข้าจับไล่ โคนล้ม
รัฐบาลนั้นออกไป
- 4) แม้ว่าประเทศไทยจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งต้องเผชิญ
กับปัญหาเฉพาะหน้าต่าง ๆ มากมาย ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม แต่
ก็เชื่อว่าระบอบประชาธิปไตยจะสามารถช่วยแก้ปัญหาของชาติได้ดีกว่าระบอบการปก-
ครองแบบอื่นใดทั้งหมด
- 5) สิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญ
- 6) ประชาชนมีสิทธิในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ ใน
การเมือง ถึงแม้ว่าความคิดเห็นจะขัดแย้งนโยบายของรัฐบาลก็ตาม
- 7) การที่บุคคลเห็นว่าพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง
ก็ย่อมมีสิทธิในการวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมของคนเหล่านั้นได้
- 8) บุคคลทุกคนจะมีเสรีภาพในการนับถือศาสนา หรือประกอบพิธี
การทางศาสนาที่ตนเองนับถือ

9) คนเราโดยทั่วไปแล้ว มีความสามารถที่ไม่แตกต่างกันมากนัก
 ดังนั้นเป็นการสมควรแล้วที่ทุกคนได้สิทธิเท่าเทียมกัน

10) ผู้หญิงมีความสามารถน้อยและอ่อนแอดังนั้นจึงไม่ควรให้ดำรง
 ตำแหน่งงานที่สำคัญ ๆ ทางการเมือง

11) การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์บ้านเมือง ภายใต้การบ-
 ครงในระบอบปัจจุบันเห็นความสามารถของชนธรรมาสามัญอย่างที่เราจะไปขัดขวาง
 หรือมีอิทธิพลต่อมันได้

12) การเปิดโอกาสให้หนังสือพิมพ์ และประชาชนวิพากษ์วิจารณ์
 ออกความเห็นอย่างเสรีจะทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ดีต่อระบอบการเมือง

13) มนุษย์เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถมีสติปัญญาและรู้จักการ
 ใช้เหตุผล

14) การที่จะบอกได้ว่าความคิดใดถูกหรือผิด จะต้องให้โอกาสแก่
 คนทุกคน แสดงซึ่งเหตุผลพิจารณาความคิดนั้นก่อน

15) มนุษย์ทุกคนล้วนมีความสามารถที่จะเลือกแนวทางในการ
 ดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง

กระบวนการทางการเมือง อยู่ในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1) เมื่อนึกถึงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง
 ไทยคิดว่ามีบุคคลกลุ่มน้อยต่างหากที่กุมอำนาจของรัฐเอาไว้ ด้วยการอำพรางความ
 จริงและตกลงอย่างลับ ๆ

2) การแก้ปัญหาด้วยวิธีการใช้เสียงข้างมากตัดสิน มักเข้าทำนอง
 พวกมากลากกันไปเสียมากกว่าการใช้เหตุผล

3) ในสถานะทางการเมืองที่สับสนวุ่นวายในปัจจุบันเราต้องการ
 เปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างรุนแรงเด็ดขาด

4) พรรคการเมือง นับเป็นองค์กรสำคัญขององค์กรหนึ่งในการให้การศึกษา
 ทางการเมืองแก่ประชาชน ให้ความรู้สำนึกทางการเมืองและเข้ามีส่วนร่วมทาง
 การเมือง

5) การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือการบริหารประเทศ จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวก็เป็นเรื่องที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติจะต้องร่วมกันกับรับผิดชอบไม่เกี่ยวข้องกับประชาชน

6) การหาเสียงของพรรคการเมืองที่ใช้วิธีการซื้อเสียงในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งทำให้เสื่อมศรัทธาในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

7) การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองคนธรรมดาสามัญอย่างเรา จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ หรือสามารถทำอะไรที่มีผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลได้

8) การเสียภาษีเงินได้และภาษีอื่น ๆ ของประชาชนเป็นสิ่งที่ประชาชนควรคำนึงถึงและไม่ควรหลีกเลี่ยงเพราะรัฐบาลจะนำเอาภาษีต่างๆ ไปเพื่อการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า

9) เจ้าหน้าที่บ้านเมือง และประชาชนมีความท่างเห็นกันเหลือเกิน

10) การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุดจะช่วยส่งเสริมต่อการเมือง การปกครองให้มีความก้าวหน้า

แนวปฏิบัติทางการเมือง อยู่ในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1) การสนับสนุนให้ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นนายกรัฐมนตรีของพรรคการเมืองต่าง ๆ ถือว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่เห็นแก่ประโยชน์ของชาติเป็นหลัก ซึ่งผู้นำรัฐบาลควรเป็นผู้ที่ซึ่งสามารถประสานประโยชน์กับฝ่ายทหารได้

2) การสนับสนุนต่อขบวนการใด ๆ ก็ตามที่ สามารถจัดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ความยากจน สภาวะแวดล้อม ฯลฯ ได้ถึงแม้ว่าจะต้องมีการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหานั้นก็ตาม

3) ข้าพเจ้ารู้สึกไว้วางใจ ถ้าการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยวิธีการที่ซื่อสัตย์สุจริตจะทำให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นคนดีที่แท้จริง

4) ประชาชนโดยทั่วไปไม่ควรแสดงปฏิกิริยาใด ๆ ในลักษณะต่อต้านหรือคัดค้านผู้นำของประเทศ เพราะผู้นำย่อมมีความรู้ ความสามารถและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ของประเทศได้ดีกว่าเรา

5) การปกครองของไทย ไม่จำเป็นต้องเป็นระบอบประชาธิปไตย แต่จะเป็นระบอบอื่น ๆ ใดก็ได้ขอเพียงให้ระบอบการปกครองแบบนั้นทำให้บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อยก็เพียงพอแล้ว

6) ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับเสียงส่วนใหญ่ของประเทศอยู่บ่อย ๆ ควรจะถูกขจัดออกไปเสียจากสังคม ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้คนในชาติเกิดความแตกแยก

7) การเลือกตั้งไม่ว่าครั้งใด ๆ ก็ยังคงมีผู้แทนราษฎรบางคนซึ่งเป็นผู้มีอิทธิพล อำนาจมืดเจ้าของบ่อนการพนันหรือต้องการเข้าไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองทำให้คิดว่า เลือกตั้งไปก็เท่านั้น สู้นอนอยู่บ้านสบายกว่า

8) ผู้น้อยไม่ควรโต้แย้งผู้ใหญ่หรือผู้ใหญ่มากกว่า หากไม่พอใจหรือไม่เห็นด้วยก็ควรจะนิ่งเฉยเสีย

9) เมื่อมีความขัดแย้งหรือปัญหาทางการเมืองต่าง ๆ การใช้วิธีการด้วยความรุนแรง ย่อมไม่เกิดผลดี ดังนั้นควรตกลงร่วมมือกันด้วยเหตุผล

10) ผู้หญิงที่มีความรู้ ความสามารถและได้รับการยอมรับจากประชาชนกว้างขวางเพียงไร ก็ยังไม่สมควรที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนี้

11) เมื่อมีผู้ที่ไม่เห็นด้วย หรือมีความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน เราควรที่จะอธิบายให้ผู้นั้นทราบถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่แท้จริงและปรับความคิดเห็นกันด้วยเหตุผล อย่างสันติวิธี

12) การใช้อำนาจอย่างเด็ดขาดในการปกครองประเทศไม่น่าจะขัดข้องอันใด ตราบเท่าที่ไม่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อน

13) เมื่อมีการประท้วงหรือเหตุการณ์รุนแรงทางการเมืองการที่มีผู้มีอำนาจได้สั่งให้ทำการสลาย การประท้วงด้วยกำลังอย่างรุนแรง ไม่ถือว่าเป็นการริดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพราะต้องคำนึงถึงความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

14) เรื่องเกี่ยวกับโซกลางของขลังหรือไสยศาสตร์นั้นเราไม่ควรปฏิเสธเพราะในโลกนี้มีสิ่งลึกลับอีกมากมายที่มนุษย์เรายังไม่อาจทดลองหรือพิสูจน์ได้

2.2 ความรับผิดชอบของนายตำรวจ หมายถึง ความรับผิดชอบของนายตำรวจระดับอาวุโสที่มีต่อบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งมีอยู่ในแบบสอบถามดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบต่าง ๆ ภายในราชอาณาจักร
- 2) ป้องกันอาชญากรรม ป้องกันมิให้มีผู้ละเมิดกฎหมายมหาชน และถ้ามีผู้ใดละเมิดก็มีอำนาจและหน้าที่สืบสวนจับกุม ตรวจค้น และปราบปรามนำตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีอย่างจริงจัง
- 3) มีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขและให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน
- 4) ดูแลรักษาผลประโยชน์ของประชาชน กลุ่มต่าง ๆ และสาธารณะโดยทั่วไป
- 5) การให้การศึกษา การอบรม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในชีวิตรประจำวัน
- 6) ควบคุม พัฒนา สร้างสรรค์ พฤติกรรมและอุปนิสัยของประชาชนให้อยู่ในกรอบระเบียบ วินัย วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีของชาติ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาชุดหนึ่ง โดยอาศัยแนวคิดจากแบบสอบถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการตั้งข้อคำถามโดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว พล.ต.ต.ชาญุฒิ วัชรพุกัก ผู้บังคับการกองวิจัยและพัฒนา พ.ต.อ.สมศักดิ์ สุขใจ รองผู้บังคับการกองแผนงาน 1

และ พ.ต.อ. เกษียร วรศิริ รองผู้บังคับการกองแผนงาน 1 เพื่อตรวจแก้ภาษา
สำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามและคำชี้แจง ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้แก่ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา การดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์ทาง
การเมืองลักษณะของแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)
และบางส่วนให้ผู้ตอบเติมคำตอบลงในช่องว่างที่กำหนดให้คำถามในส่วนนี้มีอยู่ทั้งหมด
9 ข้อ

ส่วนที่สอง เป็นข้อคำถามที่ใช้วัดหรือตรวจสอบระดับความรู้ความ
เข้าใจทางการเมืองประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 39 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับการวัด
ทัศนคติเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง กระบวนการทางการเมือง และแนวปฏิบัติ
ทางการเมือง

ส่วนที่สาม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนายตำรวจ
อาวุโสประกอบด้วยคำถามที่มีข้อเลือก 6 ข้อ

โดยข้อคำถามในส่วนที่สองเป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้ใช้ Libert
Seale กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างจะแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามนั้น โดยทำเครื่องหมาย
ลงในช่องคำตอบดังนี้

ข้อเลือก	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
เฉย ๆ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

เกณฑ์การให้คะแนน การตรวจให้คะแนนพิจารณาจากข้อคำถามคำ
ตอบตั้งแต่ 1-5 กล่าวคือ ข้อคำถามที่สร้างขึ้นมานี้มีทั้งข้อคำถามในเชิงบวก
(Positive) และในเชิงลบ (Negative) สำหรับข้อความในเชิงบวก 5 หมายถึง
เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 4 หมายถึง เห็นด้วย, 3 หมายถึง เฉย ๆ (ไม่แน่ใจ), 2
หมายถึง ไม่เห็นด้วย, 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันความ
แน่นอนในความโน้มเอียงของผู้ตอบ

2. ในการทดสอบแบบสอบถาม จะนำแบบสอบถามไปทดสอบกลุ่มตัวอย่าง 60 ตัวอย่าง จากกลุ่มข้าราชการตำรวจในสำนักงานแผนงานและงบประมาณ นิสิต ปริญญาตรีศาสตร์บัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ นักธุรกิจ ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไป เพื่อหาคุณภาพและปรับปรุงแบบสอบถามโดย

2.1 แบ่งกลุ่มข้อความออกเป็น 5 กลุ่มตามแนวความคิดที่ตั้งไว้ในการศึกษา

2.2 ตัด 25% ของผู้ได้คะแนนสูง และ 25% ของผู้ได้คะแนนต่ำจากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในแต่ละกลุ่มมาเป็นตัวแทนในการประเมินค่าคำถามแต่ละข้อ

2.3 หาค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำเป็นรายข้อ แล้วหาค่าอัตราส่วนวิกฤต t (t -Ratio) โดยใช้ t -Test ตามสูตร

$$t = \frac{X_H - X_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ X_H , X_L = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

S_H^2 , S_L^2 = ค่าแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

N_H , N_L = จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำตามลำดับ

t = ค่าจำนวนจำแนกในทางสังคมศาสตร์นิยามตั้งแต่ระดับนัยสำคัญ (P) < 0.05

3. เลือกคำถามโดยถือเอาค่า t ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไปที่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นเกณฑ์ มาใช้เป็นข้อความจริง ดังปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 1 ภาคผนวก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บข้อมูล ยังต้องดำเนินการในสนามคือเก็บรวบรวมจากนายตำรวจระดับอาวุโสที่เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานตำรวจชั้นสูง รุ่นที่ 13 ที่อบรมระหว่างวันที่ 3 พฤษภาคม 2536 ถึงวันที่ 27 กันยายน 2536 จำนวน 71 นาย และหลักสูตรผู้กำกับการ รุ่นที่ 20 ที่อบรมระหว่างวันที่ 19 เมษายน 2536 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2536 จำนวน 150 นาย ส่งจำนวนข้อมูลที่ตอบกลับมามีจำนวน 200 คน (ชุด) คิดเป็นร้อยละ 91

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.1 คุณลักษณะของประชากรวิจัย

คุณลักษณะของตัวแปร	ประเภทข้อมูล ของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ			
	ไม่เกิน 4-6 ปี	53	26.5
	46-51 ปี	76	38.0
	51 ปีขึ้นไป	71	35.5
อายุราชการ			
	ไม่เกิน 21 ปี	56	28.0
	21-28 ปี	73	36.5
	28 ปีขึ้นไป	71	35.5
ระดับการศึกษา			
	ปริญญาตรี	146	73.0
	ปริญญาโท	50	25.0
	ปริญญาเอก	4	2.0
การดำรงตำแหน่ง			
	รองผู้บังคับการ	35	17.5
	รองผู้กำกับการ	153	76.5
	อื่น ๆ	12	6.0
ประสบการณ์ทางการเมือง			
	การติดตาม รับฟัง ข่าวสาร	137	68.5
	ทางการเมืองและการอบรม ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง		
	การเลือกตั้ง (กิจกรรม	30	15.0
	ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งต่าง ๆ)		
	สมาชิกหรือผู้สนับสนุนพรรค		
	การเมือง	1	0.5
	ดำรงตำแหน่งทางการเมือง		
	หลายข้อรวมกัน	32	16.0

จากกลุ่มประชากรนายตำรวจอาวุโสที่เลือกมา มีจำนวนทั้งสิ้น 200 คน เมื่อพิจารณาถึงระดับอายุ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 46-51 ปี (มีจำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0) รองลงมาคือผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5) และจำนวนที่น้อยที่สุดคือผู้ที่มีอายุไม่เกิน 46 ปี (มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5) เมื่อพิจารณาถึงระดับอายุราชการ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 21-28 ปี (มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5) รองลงมาคือผู้ที่มีอายุราชการ 28 ปีขึ้นไป (มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5) สุดท้ายคือผู้ที่มีอายุราชการไม่เกิน 21 ปี (มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0)

ในการจำแนกระดับการศึกษาปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 73.0) รองลงมาคือผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท (จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0) และน้อยที่สุดคือผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก (จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0) เมื่อพิจารณาถึงการดำรงตำแหน่ง ปรากฏว่าส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการ (จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5) รองลงมาคือผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองผู้บังคับการ (จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5) สุดท้ายคือผู้ที่ดำรงตำแหน่งอื่น ๆ (จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0)

ในการจำแนกตามประสบการณ์ทางการเมือง ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการติดตามรับฟัง ข่าวสารทางการเมือง และอบรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง (จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5) รองลงมาคือผู้ที่มีประสบการณ์ทางการเมืองหลายด้านรวมกัน (จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0) และน้อยที่สุดคือผู้ที่เป็นสมาชิกหรือผู้สนับสนุนพรรคการเมืองหรือดำรงตำแหน่งทางการเมือง (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5)

โดยสรุปแล้ว นายตำรวจอาวุโสส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 46-51 ปี อายุราชการอยู่ระหว่าง 21-28 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี การดำรงตำแหน่งในระดับรองผู้กำกับการและประสบการณ์ทางการเมืองมีการติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมืองและการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จะใช้วิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

1.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

1) คะแนนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

2) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

1.2 การวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยใช้การทางสถิติดังต่อไปนี้

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เปลี่ยนคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามเป็นรหัส ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม สำหรับคำตอบที่เป็นตัวแปรตาม ข้อวัดความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม ใช้รหัสตัวเลขตามคะแนน 5, 4, 2, 1 ในแบบสอบถามที่กำหนดไว้ดังนี้

- 5 คะแนนเท่ากับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 คะแนนเท่ากับ เห็นด้วย
- 3 คะแนนเท่ากับ เฉย ๆ (ไม่แน่ใจ)
- 2 คะแนนเท่ากับ ไม่เห็นด้วย
- 1 คะแนนเท่ากับ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สำหรับคำถามที่เป็นลบให้กลับคะแนนจาก 5 เป็น 1, 4 เป็น 2, 2 เป็น 4 และ 1 เป็น 5 แล้วบันทึกข้อมูลลงในบัตรคอมพิวเตอร์และป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่อไปดังนี้

หาค่าไคสแควร์ (Chi-square Test) เพื่อดูค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และหาค่าแกมมา (Gamma) เพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว เช่นเดียวกัน แต่สามารถบอกทิศทางของความสัมพันธ์ได้ว่าเป็นไปในทางบวกหรือลบ (Positive or Negative Association)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย